

תוכן עניינים

- ומטרותיה MeToo תנועת..... 3
- ניתוח ביקורתי של מטרות ופעילות התנועה..... 4
- סיכום ודיון..... 7

1. תנועת MeToo ומטרותיה

תנועת MeToo החלה כקמפיין בשנת 2017, אותו יזמה השחקנית אליסה מילאנו, אשר קרא לנשים לשתף בהטרדות ובתקיפות מיניות שחוו במדיה החברתית- טוויטר על ידי שיתוף התקיפה שעברו בליווי הסימן ("אשטאג" - #MeToo). המטרה העיקרית של הקמפיין, שבהמשך התפתח לתנועה פמיניסטית, הינה להעביר את המסר של "לא עוד" להטרדות ותקיפות מיניות. כמו כן, עצם עידוד החשיפה והתודות שאותה אישה עברה תקיפה או הטרדה מינית, נועדה להעביר את המסר כי אומנם גם היא עברה את זה, אך הבושה אינן מנת חלקה- אלא, התוקף הוא זה שצריך להתבייש וכך גם האשמה מוטלת עליו.

כמו כן, אחת ממטרותיה של התנועה הינה לעלות למודעות החברתית כי הטרדות קורות בכל מקום, בכל מקום עבודה ואפילו יכולות לקרות על ידי גדולי האומנים. זאת החל מתעשיית הבידור והקולנוע שגדולי גיבורי התרבות הטרידו את גדולות השחקניות, אך גם במקומות עבודה יומיומיים במשרד. למעשה, העדויות של נשים רבות בעולם, ממקומות שונים בעלי מציאות שונה, הוכיחו כי הטרדה אינה קשורה כלל למה האישה לבשה או אמרה, אלא מדובר בתופעה חברתית רחבה שיש להכיר בה ולהוקיע אותה.

בנוסף, תנועת MeToo מבקשת לחשוף כי תרבות האונס או התקיפות המיניות לא מתרחשת רק ביחסים פרטיים בין גבר לאישה, אלא מתקיימת גם באופן רחב הרבה יותר, באופן מודע יותר או פחות, בתרבות שאנחנו צורכים. לדוגמא, נוכל לראות זאת בסרטים, בשירים ואף בפרסומות בהן נשים מוחפצות ומופיעות על תקן אובייקט או רכוש של הגבר וכן, מתגבשת איזשהי מוסכמה חברתית שנשים הינן פסיביות ומיניות ואילו גברים הינם אגרסיבים וחוצי גבולות.

תנועת MeToo מכירה בכך שפעמים רבות נשים לא מתלוננות על התקיפה שעברו משום שהן מתביישות, חשות שזו אשמתן או בעיקר בגלל 'ספירת השתיקה'- אישה לא תתלונן משום שהיא חושבת שרק היא חוותה את זה וישנה המחשבה כי דיבור על מה שהיה, עלול להוציא אותה ממעגל השייכות בנוסף לכך שהיא מסכנת את מעמדה, בעבודה למשל. לפיכך, אחת המטרות של תנועת MeToo הינה לספק לאישה מרחב שייכות, בה היא משתפת בחוויה שעברה עליה, אך בעצם היא גם חלק מקהילה גדולה יותר אשר לכל הנשים שם גורם משותף עיקרי- כולן עברו תקיפה מינית משום שהן נשים. המטרה למעשה הינה לעורר באישה את האומץ לספר, להפר את השתיקה, לתת לה את התחושה כי יש לה התמיכה משאר הנשים בקהילה ובכך ליצור מעגל חיובי שיעודד עוד נשים לשתף.

2. ניתוח ביקורתי של מטרות ופעילות התנועה

תנועת MeToo פועלת למען המאבק של תופעת התקיפות המיניות, מתוך נקודת מבט ואמונה כי מדובר בתופעה חברתית רחבה, ולא רק ביחסים אישיים בין גבר ואישה אינדבדואליים, שהחברה בדרכים שונות מתחזקת ומפעילה ללא הפסק. למעשה, החברה במשך שנים הבנתה ייצוגים **סטראוטיפים ומנטליים של נשים וגברים בתודעה החברתית**, המאופיינים בעיקר בהקניית תכונות ואפיוניים מגדריים. ייצוגים אלו התגבשו בתודעה החברתית במשך שנים רבות באמצעות שירים, סרטים או פרסומות שהמשיכו באופן עקבי להציג את הגברים והנשים בעלי אותן תכונות מגדריות. לדוגמא, גברים בחברה מאופיינים כאגרסיבים וחוצי גבולות, אשר נוהגים להתרברב בהתנהגות הכוחנית והפוגענית שלהם כלפי נשים, שכן זו מקובלת בחברה. מאידך, נשים מאופיינות כמיניות, לרוב מוחפצות בעלות התנהגות פסיבית המקנה את לגיטימציה לנהוג כלפיהן באלימות מינית. הבעיות מתעצמת כאשר אנשים משתמשים בדמויות שראו בסרטים, לדוגמא, כעדות לכך שהתופעה מתקיימת במציאות ולפיכך מבצעים שיפוטיות ומתנהגים בהתאם. עדויות אלה (**Exemplar representations**), כוללות שרידים של אירועים או מקרים מסוימים שהאדם זוכר שהתרחשו. לפיכך, אם אדם זוכר שראה בסרט אישה שהתנהגה באופן מיני והגבר התייחס אליה כאובייקט והשתמע מהסצנה כי סיטואציה זו הינה מקובלת, הרי שהוא גם עלול ליישם התנהגות זו במציאות, כאשר יפגוש אישה שתיתפש בעיניו כמינית.

למעשה, תנועת MeToo סוברת כי חלק מהשכיחות הכל כך גדולה של התקיפות המיניות כלפי נשים, נובעת בין היתר, בשל הקטגוריות החברתיות שנוצרו בחברה: אישה-טרף, גבר-טורף. כמו כן, משום שקטגוריות אלו מופיעות כמעט בהכל היבט בתרבות שלנו- **הפרוטוטיפ** של התכונות המגדריות כל כך בולט שכאשר גבר רואה אישה אוטומטית מופעלת אצלו **רשת אסוציאטיבית** אשר מקשרת את האישה כחפץ, כמינית, דבר אשר מקנה לו את הזכות לנהוג כלפיה באלימות מינית. יתר על כן, התנהגות זו מתחזקת כאשר **הפרוטוטיפ** שלו כגבר גם כן מועצם- ומתעוררת אצלו במוח **סכמה** של גבר- כחזק, אגרסיבי ובעל היכולת והזכות לנהוג באלימות. שילוב של הפרוטוטיפ של האישה כחפץ ושל הגבר אגרסיבי- מוביל להתנהגות מסלימה ואלימה מינית. מעבר לכך, הפנמה של אותם פרוטוטיפים עלולים להקנות לגבר את המחשבה כי התנהגותו היא לגטימית, כי הוא גבר או כי היא אישה- וככה יחסי הכוחות צריכים להיות. דוגמא טובה לכך הינה כיצד שחקנים מובילים בהוליווד הואשמו שתקפו מינית מספר רב של נשים (וגברים), חלק מזה כנראה משום שהם האמינו שהחוק לא חל עליהם, ושמעמדם מקנה להם את הזכות להתייחס לאחר כחפץ, הן בשל מעמדם כמפורסמים ובעלי כוח והן בשל מעמדם כגברים.